

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 30 marca 2017 roku znak: ENMS/25/021049379 Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówił M. K. prawa do emerytury z uwagi na to, że nie udowodnił 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy oraz brak wniosku o przekazanie środków zgromadzonych w OFE na dochody budżetu państwa. Organ rentowy przyjął za udowodnione na dzień 1 stycznia 1999 roku łącznie 25 lat 9 miesięcy i 11 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym staż pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 14 lat, 10 miesięcy i 27 dni. Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie uwzględnił okresu zatrudnienia wnioskodawcy od 14.09.1976 roku do 27 kwietnia 1978 roku i od 12 maja 1980 roku do 20 sierpnia 1981 roku, jako pracy w szczególnych warunkach, ponieważ w dokumentacji brak informacji, że praca wykonywana była w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych lub szynowych, oraz od 13.04.1980 roku do 11.05.1980 roku i od 8.01.1983 roku do 10.01.1983 roku wobec nie podjęcia pracy po odbyciu służby wojskowej

(decyzja – k. 17 akt ZUS).

W dniu 26 kwietnia 2017 roku wnioskodawca odwołał się od powyższej decyzji wskazując, że w kwestionowanym przez organ rentowy okresie pracował cały czas jako mechanik sprzętu rolniczego i ciągników rolniczych w kanałach remontowych, która to praca była pracą w warunkach szczególnych. Do jego obowiązków należało m.in. spawanie elementów podwozia w sprzęcie rolniczym i ciągnikach ponadto montaż i demontaż przy użyciu smarów, olejów i naft w pomieszczeniach zamkniętych wyłącznie w kanałach remontowych. Nadto wskazano, że w okresie zatrudnienia wnioskodawcy na tym stanowisku brak było części zamiennych w związku z czym, większość napraw wiązała się z koniecznością naprawy istniejących części, więc wszystko było spawane i naprawiane w kanałach remontowych ponieważ brak było innych możliwości. Przez cały okres zatrudnienia w Spółdzielni Kółek Rolniczych w B. wnioskodawca miał wypłacany dodatek za pracę w szczególnych warunkach

(odwołanie k- 2 – 4).

Odpowiadając na odwołanie pismem z dnia 23 maja 2017 roku, które wpłynęło do Sądu w dniu 24 maja 2017 roku organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

(odpowiedź na odwołanie k- 6 – 6 odwrót).

Decyzją z dnia 1 czerwca 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. uchylił decyzję z dnia 30 marca 2017 roku i ponownie odmówił M. K. prawa do emerytury z uwagi na nieudowodnienie wymaganego 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych.

/decyzja k.19 akt ZUS/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny :

M. K. urodził się w dniu (...). Z zawodu jest blacharzem, mechanikiem.

(kwestionariusz osobowy k. 33).

W okresie od 14 września 1976 roku do 31 stycznia 1983 roku wnioskodawca był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w Spółdzielni Kółek Rolniczych w B., w tym w okresie od 14 września 1976 roku do 20 sierpnia 1981 roku na stanowisku mechanika a w okresie od 21 sierpnia 1981 roku do 31 stycznia 1983 roku na stanowisku traktorzysty.

/świadectwo pracy k.35/

Zakład pracy wydał wnioskodawcy świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach, w którym potwierdził, iż w okresie od 14 września 1976 roku do 20 sierpnia 1981 roku wykonywał on stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracę na stanowisku mechanika wykazanym w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku „w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent inwalidzkich dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze” (Dz. U. z 1983 roku nr 8 poz.43) wykaz A dział XIII prace różne poz. 16 – prace wykonywane w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych lub szynowych oraz wymienionym w uchwale Nr 24 Zarządu Krajowego Związku (...), K. i Organizacji Rolniczych z dnia 14 czerwca 1983 roku „w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w jednostkach organizacyjnych kółek rolniczych (Informator (...) z 1983 roku, nr 6 poz.18) – Dział XIII – Prace różne, poz. 16 – Prace wykonywane w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych lub szynowych pkt 1 – mechanik.

/świadectwo wykonywania prac w warunkach szczególnych – k. 13 akt ZUS, świadectwo pracy k. 19 akt ZUS, umowa o pracę k. 83- 84 akt ZUS /.

Z pisemnego zakresu czynności wnioskodawcy jako mechanika warsztatowego wynika, że m.in. mechanik wykonuje wszystkie prace zlecone przez kierownika (...) lub mistrzowi (...) i brygadzysty. Zobowiązany jest wykonywać powierzone prace zgodnie z przepisami bhp i p. pożarowymi. Wykonuje naprawy sprzętu rolniczego i ciągników zgodnie z technologią naprawy

/ zakres czynności k. 39 /.

W okresie od 28 kwietnia 1978 roku do 12 kwietnia 1980 roku wnioskodawca odbywał służbę wojskową. Powrócił do pracy w Spółdzielni Kółek Rolniczych od 12 maja 1980 roku.

/ pismo obejmujące wypis z książeczki wojskowej k. 59 /

Wnioskodawca wykonywał pracę jako mechanik w kanałach remontowych. Praca wnioskodawcy w kanałach remontowych polegała na tym, że M. K. rozbierał silniki, naprawiał kombajny w kanałach. W okresie kiedy pracował wnioskodawca nie było podnośników i wszystkie naprawy polegające na naprawach silników od spodu – zwolnic, mostów, wymianienia olejów, remontach skrzyń biegów pojazdów były wykonywane w kanałach. Wnioskodawca spawał też w kanale drążki kierownicze pojazdów. Była tam spawarka. Robił w kanale zawieszenia pojazdów. Zajmował się także sporadycznie ich smarowaniem od góry poza kanałem raz w tygodniu 1 godzinę. (...) do obsługi było dużo. Było około 50 ciągników, samochody, 22 kombajny. W sezonie zimowym były wykonywane przeglądy pojazdów.

Były też naprawy ogólne silników, które odbywały się nie w kanale, tylko po wyciągnięciu silnika. To było wysyłane do innego warsztatu i tym wnioskodawca się nie zajmował.

/ zeznania wnioskodawcy e- protokół rozprawy z dnia 12.10. 2017 r 00:01:51 – 00:13:59 płyta CD k. 78 w zw. z e-protokół rozprawy z dnia 12.10. 2017 r 00:45:25 – 00:47:57 płyta CD k. 78, zeznania świadka Z. O. e- protokół rozprawy z dnia 12.10. 2017 r 00:19:40 – 00:28:41 płyta CD k. 78, zeznania świadka M. J. e- protokół rozprawy z dnia 12.10.2017 r 00:28:41 – 00:42:34 w zw. z 00:42:34 – 00:43:08 płyta CD k. 78/.

Praca wnioskodawcy, poza sezonem, poza kanałem stanowiła około 10% jego czasu pracy. W okresie letnim wykonywane były także prace naprawcze sprzętu na polu

/ zeznania świadka M. J. e- protokół rozprawy z dnia 12.10.2017 r. 00:28:41 i 00:35 : 11 , płyta CD k. 78/.

Wnioskodawca w okresie zimowym pracował 8 godzin dziennie, a w sezonie letnim w czasie żniw, który trwał około 3 miesięcy nawet 16 - 20 godzin z czego co najmniej połowę w kanale. W okresie letnim poza kanałem wnioskodawca naprawiał jeszcze sprzęt, który nie był naprawiany w kanale. Ten sprzęt uszkadzał się głównie podczas żniw i wykopków. Naprawa taka trwała około 2- 3 godzin. Były jeszcze opryskiwacze i one nie były naprawiane w kanale. Wnioskodawca otrzymywał dodatek za pracę w warunkach szczególnych i mleko.

/ zeznania wnioskodawcy e- protokół rozprawy z dnia 12.10. 2017 r 00:01:51 – 00:13:59 płyta CD k. 78 w zw. z e-protokół rozprawy z dnia 12.10. 2017 r 00:45:25 – 00:47:57 płyta CD k. 78, zeznania świadka Z. O. e- protokół rozprawy z dnia 12.10. 2017 r 00:19:40 – 00:28:41 płyta CD k. 78, zeznania świadka M. J. e- protokół rozprawy z dnia 12.10.2017 r 00:28:41 – 00:42:34 w zw. z 00:42:34 – 00:43:08 płyta CD k. 78/.

W dniu 7 marca 2017 roku wnioskodawca złożył wniosek o przyznanie emerytury, wskazując, że nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

(wniosek k. 1 – 6 akt ZUS).

Wniosek o przekazanie środków zgromadzonych w OFE złożył 28 kwietnia 2017 roku.

/wniosek k.18 akt ZU S /

Ogólny staż ubezpieczeniowy wnioskodawczyni na dzień 1 stycznia 1999 r. wyniósł 25 lat, 9 miesięcy i 11 dni, w tym 25 lat, 8 miesięcy i 6 dni okresów składkowych i 1 miesiąc i 5 dni okresów nieskładkowych, w tym 14 lat 10 miesięcy i 27 dni pracy w warunkach szczególnych.

(niesporne)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie i jako takie skutkuje zmianą zaskarżonej decyzji.

Zgodnie z treścią art. 184 ust.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2016 roku, poz.887 – j.t. ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Stosownie do treści art. 184 ust. 2 ww. ustawy, emerytura, o której mowa w ust.1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Prawo do emerytury na podstawie art. 184 ww. ustawy przysługuje ubezpieczonemu, który na dzień wejścia w życie ustawy (1 stycznia 1999 roku) spełnił określone w niej wymogi stażowe, a po tej dacie osiągnął wymagany wiek, niezależnie od tego czy w chwili osiągnięcia tego wieku wykonywał pracę w szczególnych warunkach, czy wykonywał inną pracę i czy pozostawał w zatrudnieniu.

Zgodnie z art. 27 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku przysługuje emerytura, jeżeli spełnili łącznie następujące warunki: osiągnęli wiek emerytalny wynoszący co najmniej 65 lat (dla mężczyzn), oraz mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat (dla mężczyzn).

Definicja ustawowa „pracy w szczególnych warunkach” została zawarta w art. 32 ust. 2 ww. ustawy o emeryturach i rentach. Zgodnie z tym przepisem, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Stosownie do treści art. 32 ust. 4 ww. ustawy wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1 rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki

na podstawie którym osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych. Za dotychczasowe przepisy (w rozumieniu art. 32 ust. 4 ww. ustawy) należy uważać przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. nr 8, poz. 43), ale wyłącznie w zakresie regulowanym przez ww. ustawę o emeryturach i rentach, a więc co do wieku emerytalnego, rodzaju prac lub stanowisk oraz warunków, na jakich osobom wykonującym prace określone w ust.2 i ust.3 art. 32 tej ustawy przysługuje prawo do emerytury (uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 13 lutego 2002 roku, III ZP 30/01, OSNAP 2002/10/243 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 września 2009 roku, II UK 31/09, Lex nr 559949). Pracę taką pracownik musi wykonywać stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku (§ 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze), aby nabyć prawo do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym.

Według treści § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.) za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudniania” uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia. Pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn;
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Powołany wykaz wskazuje wszystkie te prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego.

W świetle § 2 ust. 1 tegoż rozporządzenia oraz zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy, przy czym powyższe okoliczności pracownik jest obowiązany udowodnić (por. wyrok Sądu Najwyższego z 15 grudnia 1997 r. II UKN 417/97 – (...) i US (...) i wyrok Sądu Najwyższego z 15 listopada 2000 r. II UKN 39/00 Prok. i Prawo (...)).

Stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia okresy takiej pracy stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według określonego wzoru, lub świadectwie pracy.

Prawo do emerytury przewidziane w art. 184 w związku z art. 32 ustawy emerytalnej ma charakter wyjątkowy, jest odstępstwem od ogólnej reguły dotyczącej warunków przechodzenia na emeryturę, a zatem właściwe przepisy muszą być wykładane w sposób ścisły. Niedopuszczalna jest wykładnia rozszerzająca, prowadząca w konsekwencji do wypaczenia idei, że emerytura w wieku wcześniejszym jest wynikiem pracy w obciążających dla zdrowia warunkach. Wykonywanie pracy w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy oznacza, że pracownik nie ma powierzonych innych obowiązków jak tylko te, które dotyczą pracy w szczególnych warunkach. Istotnym warunkiem przyznania świadczenia z tytułu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach jest stwierdzenie w ramach pełnego wymiaru czasu pracy oddziaływania szkodliwych warunków na organizm pracownika. R. legis instytucji przewidzianej w art. 32 ww. ustawy o emeryturach i rentach z FUS opiera się na założeniu, że praca wykonywana w szczególnych warunkach przyczynia się do szybszego obniżenia wydolności organizmu, stąd też osoba wykonująca taką pracę ma prawo do emerytury wcześniej niż inni ubezpieczeni.

Środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest - w myśl § 2 ust. 2 - świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach wystawione

według określonego wzoru lub świadectwo pracy, w którym zakład pracy stwierdza charakter i stanowisko pracy w poszczególnych okresach oraz inne okoliczności, od których jest uzależnione przyznanie emerytury z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach. Regulacja § 2, statuująca ograniczenia dowodowe i obowiązująca w postępowaniu przed organem rentowym, nie ma zastosowania w postępowaniu odwoławczym przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych. W konsekwencji okoliczność i okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach sąd uprawniony jest ustalać także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia zakładu pracy, w tym nawet zeznaniami świadków (uchwała Sądu Najwyższego z 27 maja 1985 roku, III UZP 5/85, Lex 14635, uchwała Sądu Najwyższego z 10 marca 1984 roku III UZP 6/84, Lex 14625; wyrok Sądu Najwyższego z 30 marca 2000 r. II UKN 446/99, Lex 48778). Zaliczenie nieudokumentowanych okresów składkowych do uprawnień oraz wzrostu świadczeń emerytalno-rentowych wymaga dowodów niebudzących wątpliwości, spójnych i precyzyjnych (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 1998 roku, II UKN 440/97, Lex 34199). W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych wyłączone jest, stosownie do treści art. 473 §1 k.p.c., zastosowanie przepisów ograniczających dopuszczalność dowodów ze świadków i przesłuchania stron (art. 246 i 247 k.p.c.). W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych dopuszczalne jest wykazywanie wszelkimi dowodami okoliczności od których zależą uprawnienia do świadczeń, z ubezpieczenia społecznego, także gdy z dokumentów wynika co innego. W orzecznictwie (wyroki Sądów Apelacyjnych: w S. z dnia 20 września 2012 roku, III AUa 374/12 Lex 1223476, w Ł. z dnia 3 kwietnia 2013 roku, III AUa 1267/12 - Lex 1312036, w B. z dnia 17 kwietnia 2013 roku, III AUa 10430/12 - Lex 1314677) przyjmuje się, że „dowód tylko z zeznań świadków, z uwagi na szczególnie i wyjątkowy charakter prawa do emerytury w obniżonym wieku, nie może przesądzać o wykonywaniu pracy w szczególnych warunkach, zwłaszcza, gdy fakty wynikające z zeznań świadków nie znajdują potwierdzenia w dokumentacji pracowniczej. Inaczej mówiąc moc dowodowa zeznań świadków, jest tak niska, że dowody z zeznań świadków nie spełniają wymogu dowodów pewnych, jednoznacznych i precyzyjnych. Z tej zatem przyczyny na takich dowodach nie można oprzeć orzeczenia pozytywnego dla strony.” W tej kategorii spraw podkreśla się, że same zeznania świadków czy ubezpieczonego, gdy nie znajdują potwierdzenia w dokumentach pracowniczych, nie stanowią miarodajnego dowodu pracy w szczególnych warunkach.

Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do ww. rozporządzenia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2001 roku, sygn. II UKN 598/00, Lex nr 79840, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 2009 roku sygn. I PK 194/08, Lex nr 653420). Nie jest natomiast dopuszczalne uwzględnianie przy ustalaniu okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, wymaganych do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym, innych równocześnie wykonywanych prac w ramach dobowej miary czasu pracy, które nie oddziaływały szkodliwie na organizm pracownika, przez co tak zatrudniony nie spełniał koniecznego warunku dla uzyskania wcześniejszych uprawnień emerytalnych, jakim było stałe wykonywanie pracy szkodliwej w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na zajmowanym stanowisku pracy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 czerwca 2008 r. sygn. II UK 306/07 Lex 528599).

Należy również wskazać, że świadectwo pracy w warunkach szczególnych wydane pracownikowi przez pracodawcę z zachowaniem warunków przewidzianych normą § 2 ww. rozporządzenia stanowi domniemanie i podstawę do przyjęcia, iż okres pracy w nim podany jest okresem pracy w warunkach szczególnych. Samo jednakże posiadanie świadectwa pracy potwierdzającego wykonywanie zatrudnienia w warunkach szczególnych organu rentowego nie wiąże i nie przesądza automatycznie o przyznaniu świadczenia emerytalnego na podstawie art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach w postępowaniu sądowym traktuje się jako dokument prywatny w rozumieniu art. 245 k.p.c., który stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Dokument taki może być więc weryfikowany pod kątem prawdziwości wskazanych w nim faktów (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 4 listopada 2008 roku sygn. III AUa 3113/08, Lex nr 552003; wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 30 listopada 2006 roku sygn. III AUa 466/06, opubl: Orzecznictwo Sądu Apelacyjnego w Katowicach rok 2007, Nr 3, poz. 8; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 24 września 2008 roku sygn. III AUa 795/08, opubl:

Orzecznictwo Sądów Apelacji B. rok 2008, Nr 4, str. 60). Sąd nie jest zatem w żaden sposób związany oceną charakteru zatrudnienia pracownika dokonaną przez pracodawcę w wystawionym pracownikowi świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Ma ono służyć jedynie celom dowodowym. Dokument ten podlega co do swojej wiarygodności i mocy dowodowej takiej samej ocenie, jak każdy inny dowód (art. 233 § 1 k.p.c.) – vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 kwietnia 2009 r., sygn. I UK 316/08, LEX nr 707858, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 czerwca 2011r., sygn. akt III UK 213/10, LEX nr 950436). Oczywiście brak odpowiedniego świadectwa pracy jest uchybieniem formalnym, jednak Sąd bada rzeczywisty stan sprawy.

W przedmiotowym stanie faktycznym nie budzi wątpliwości fakt, iż wnioskodawca spełnia przesłanki ustawowe co do: wieku – wnioskodawca ukończył 60 lat w dniu (...), braku członkostwa w otwartym funduszu emerytalnym oraz wymaganych na dzień 1 stycznia 1999 roku okresów składkowych i nieskładkowych – legitymuje się ogólnym stażem ubezpieczeniowym w wymiarze 25 lat. W ocenie Sądu – wbrew stanowisku organu rentowego - wnioskodawca spełnia również warunek, co do posiadania 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Jak wcześniej wskazano, regulacja § 2, statuująca ograniczenia dowodowe i obowiązująca w postępowaniu przed organem rentowym, nie ma zastosowania w postępowaniu odwoławczym przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych. Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na okoliczność pracy wykonywanej przez wnioskodawcę w szczególnych warunkach dopuścił dowód z zeznań świadków i z przesłuchania wnioskodawcy oraz przeprowadził dowód z dokumentacji osobowej ze spornego okresu zatrudnienia.

Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika jednoznacznie, że przez cały sporny okres zatrudnienia w Spółdzielni Kółek Rolniczych wnioskodawca wykonywał prace w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych, w tym w sezonie letnim, który trwał przez 3 miesiące, co najmniej 8 godzin dziennie. Z zeznań świadków i wnioskodawcy wynika, że pracował on głównie w kanałach przy naprawie pojazdów mechanicznych. Praca wnioskodawcy w kanale polegała na tym, że rozbierał silniki, zwolnice, mosty, wymieniał olej, remontował skrzynie biegów. Wnioskodawca spawał też w kanale drążki kierownicze pojazdów. Robił w kanale zawieszania pojazdów. Zajmował się także ich smarowaniem. (...) do obsługi było dużo: około 50 ciągników, samochody, 22 kombajny.

Poza okresem letnim wnioskodawca pracował głównie w kanałach jednak prace poza kanałem zajmowały mu około 10% czasu dziennie. Natomiast w sezonie mimo, iż pracował także poza kanałami w tym dokonywał napraw bezpośrednio na polach, to jednak biorąc pod uwagę ogólny czas pracy, który latam wynosił od 16 do 20 godzin dziennie, praca w kanale stanowiła co najmniej 8 godzin.

Analiza treści wykazu A do powołanego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku wskazuje, że wyżej wymieniona praca wykonywana przez wnioskodawcę w spornym okresie odpowiada pracy wymienionej w Dziale XIV (zatytułowanym „Prace różne” pod poz. 16 „Prace wykonywane w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych lub szynowych”) a także wymieniona została w uchwale Nr 24 Zarządu Krajowego Związku (...), K. i Organizacji Rolniczych z dnia 14 czerwca 1983 roku „w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w jednostkach organizacyjnych kółek rolniczych (Informator (...) z 1983 roku, nr 6 poz.18) – Dział XIII – Prace różne, poz. 16 – Prace wykonywane w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych lub szynowych pkt 1 – mechanik.

Podkreślić należy, iż praca w warunkach szczególnych powinna być wykonywana stale, czyli ma to być podstawowe, zasadnicze zajęcie pracownika. Nie oznacza natomiast, iż praca taka ma być wykonywana wyłącznie, czyli bez jakiegokolwiek wyjątku. Mało prawdopodobne jest aby pracownikowi wykonującemu prace w szczególnych warunkach nigdy nie zdarzyło się wykonać innych czynności, w szczególności, nie zaliczonych do pracy w warunkach szczególnych.

Przyjęcia, iż zatrudniony pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy nie niweczą natomiast krótkotrwałe nieobecności na stanowisku pracy związane np. ze szkoleniami, pracami biurowymi, sprawozdawczością, jak również wykonywanie innych prac, które nie oddziaływały szkodliwie na organizm pracownika, ale stanowią integralną część (immanentną cechę) większej całości, która już daje się zakwalifikować pod określoną pozycję załącznika do

cytowanego rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 roku. Podobne stanowisko zaprezentował Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 9 maja 2014 roku w sprawie III AUa 1255/13, opublikowanej w LEX nr 1469326.

Podkreślić należy, iż wnioskodawcy do wymaganego okresu rapcy w warunkach szczególnych brakował jedynie 1 miesiąc i 3 dni. Materiał dowodowy jednoznacznie potwierdził, iż co najmniej w sezonie letnim to jest przez 3 miesiące w roku odwołujący pracował w warunkach szczególnych przez 8 godzin dziennie.

Mając powyższe na uwadze oraz fakt, że organ rentowy uznał za udowodniony okres pracy wnioskodawcy w warunkach szczególnych w łącznym wymiarze 14 lat, 10 miesięcy i 27 dni, uzasadnione jest przyjęcie, że w odniesieniu do wnioskodawcy spełniona została również przesłanka posiadania w dniu wejścia w życie ustawy emerytalnej (tj. 1 stycznia 1999 r.) co najmniej 15-letniego okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych.

Z uwagi na to, że – jak wskazano wcześniej – M. K. posiada również wymagany ogólny co najmniej 25 letni staż pracy, ukończył wymagany wiek oraz nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego, należy stwierdzić, że spełnia on wszystkie warunki konieczne dla nabycia prawa do wcześniejszej emerytury.

Na mocy art. 129 ust. 1 ustawy o rentach i emeryturach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

Wnioskodawca złożył wniosek o ustalenie prawa do emerytury w dniu 30 marca 2017 roku, jednak wniosek o przekazanie środków zgromadzonych w OFE złożył dopiero 28 kwietnia 2017 roku, zatem należało przyznać mu prawo do świadczenia od dnia 1 kwietnia 2017.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w punkcie 1 wyroku.

O kosztach procesu Sąd Okręgowy rozstrzygnął w punkcie 2 wyroku stosownie do wyników postępowania i na podstawie art. 98 k.p.c. zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. na rzecz M. K. kwotę 180 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego. Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika procesowego skarżącego Sąd ustalił na podstawie § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 roku, poz. 1804).

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć organowi rentowemu wraz z aktami rentowymi.

2 XI 2017 roku.